खाँडाचक्र नगरपालिकाको
स्वास्थ्य तथा सरसफाई ऐन २०७६ लाई (प्रथम) संसोधन ऐन, २०७८

स्वीकृत मिति : २०७८/०३/१०

क्र.सं.	दफा	हालको व्यवस्था	संशोधन हुनुपर्ने व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्ने कारण
१	ऐनको नाम शीर्षक	खाँडाचक्र नगरपालिका स्वास्थ्य तथा सरसफाई ऐन, २०७६	खाँडाचक्र नगरपालिका स्वास्थ्य ऐन, २०७६	सरसफाई संवन्धि छुट्टै ऐन वनाउन आवाश्यक भएकोले
२		लाई शब्द हटाई अधिकारहरू .... र स्थानिय सरकार भन्ने शब्दको विचमा नयाँ ब्यवस्था थप गर्ने ।	... कानून निर्माणगरी सुनिश्चित, नियमित ब्यवस्थित गर्न वान्छनिय भएकोले नेपालको संविधानको धारा २२६ ...	संविधानले स्थानिय सरकारलाई कानुन निर्माण गर्ने अधिकार खुलाउन आवाश्यक भएकोले

क्र.सं.	दफा	हालको व्यवस्था	संशोधन हुनुपर्ने व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्ने कारण
३.	दफा २२ को उपदफा (१) र (२) हटाई दफा २२ (१) (२) र (२क) थप गरिएको	**स्वास्थ्य संस्था स्थापना र सञ्चालन सम्वन्धी मापदण्ड र पुर्वाधार :** (१) नगरपालिकाले संचालन गर्ने अस्पतालको मापदण्ड यसप्रकार हुनेछ– **अस्पताल** : नगरपालिका आफैले ताकिएको मापदण्डमा अस्पताल संचालन गर्न सक्नेछ । यस्तो अस्पताल संचालन गर्न नगरपालिकाले अस्पताल संचालन नियमावली तर्जुमा गरी सञ्चालन गर्नेछ । (२) नगरपालिकाले संचालन गर्ने स्वास्थ्य संस्थाको मापदण्ड यसप्रकार हुनेछ– **स्वास्थ्य चौकी** : नगरपालिकाले प्रत्येक वडा अर्थात जनसंख्याको अनुपातमा कम्तिमा देहायका पूर्वाधार पुरा गरी स्वास्थ्य चौकी सञ्चालन गर्नुपर्नेछ :	**अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन मापदण्डः** (१) **अस्पतालः** नगरपालिका आफैले ताकिएको मापदण्डमा ५ देखी १५ शैयासम्म क्षमताको नगर अस्पताल संचालन गर्न संचालन स्विकृती दिन सक्नेछ । यस्तो अस्पताल संचालन गर्न नगरपालिकाले अस्पताल संचालन कार्यविधि तर्जुमा गरी संचालन गर्नेछ । (२) नगर भित्र रहेका स्वस्थ्यचौकी, गाउँघरक्लिनिक, शहरी स्वस्थ क्लिनक, सामुदायिक स्वस्थ इकाईहरूवाट दिइने स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवाको गुणस्तरियता कायम गर्ने पहिलो जिम्मेवारी	स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड २०७८ अनुरुप वनाउन आवाश्यक भएकोले ।

क्र.सं.	दफा	हालको व्यवस्था	संशोधन हुनुपर्ने व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्ने कारण
		(क) **जनशक्ति** : स्वास्थ्य सहायक (हेल्थ असिस्टेण्ट)—१ जना, अहेव–२ जना, अनमी–२ जना तथा आवश्यकता अनुसार सहायक कर्मचारीहरू (ख) **भवन कोठा** : प्रशासन कक्ष, औषधी भण्डारण तथा वितरण कक्ष, प्राथमिक उपचार कक्ष, पूर्व तथा उत्तर प्रसुति कक्ष, औजार एवम् सामाग्री निर्मलीकरण कक्ष जस्ता सुविधा सहितको भवन । (ग) **उपकरण** : प्राथमिक उपचारका तोकिए बमोजिमका आधार भूत उपकरणहरू ।	नगरपालिकाको हुनेछ । त्यस्ता स्वास्थ्य संस्थावाट उपलब्ध हुने सेवाको गुणस्तरिता कायम गर्न, गुणस्तर सुधारको लागि नगरपालिकाले कार्ययोजना वनाई कार्यन्वयन गर्न सक्नेछ । (२क) नगरपालिका क्षेत्र भित्र जडिबुटी, प्राकृतिक चिकित्सा, योगा ध्यान लगायतका रोकथाममुलक र वैकल्पीक चिकित्सा सेवाको प्रवर्द्धनका लागि समुदाय वा ट्रष्टहरूसँको साझेदारीमा वा नगरपालिका आफैंले आयूर्वेद तथा प्राकृतिक चिकित्सा केन्द्रको स्थापना र सञ्चालन गर्नसक्नेछ ।	

क्र.सं.	दफा	हालको व्यवस्था	संशोधन हुनुपर्ने व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्ने कारण
४	दफा २२ को उपदफा (४) हटाइएको	(४) **अस्पताल सञ्चालन गर्न आवश्यक मापदण्ड**: नगरपालिकाको स्वीकृतीमा संचालन हुने १५ शैया सम्मको अस्पतालहरूले देहाय अनुसारको मापदण्ड पुरा गर्नुपर्नेछ । (क) **जनशक्ति**: कम्तिमा २ जना एमविविएस डाक्टर, कम्तिमा ४ जना स्टाफ नर्स, कम्तिमा एक जना ल्याव टेक्निसियन र आवश्यक मात्रमा सहायक र सहयोगी स्वास्थ्यकर्मी । (ख) **भवन तथा कोठा**: दर्ता चलानी, वहिरंग सेवा, इमर्जेन्सी कक्ष, प्रयोगशाला, भर्ना भएका विरामी राख्ने क्याविन, नर्सिङ कक्ष, प्रशासन कक्ष, पार्किङ आदि । (ग) **उपकरण र पूर्वाधार**: सडक नेटवर्कले जोडिएको, एम्बुलेन्स सेवाको उपलब्धता, विरामी राख्ने बेड र लाइट सपोर्ट सिष्टम, २४ घण्टा विद्युत र खानेपानी सेवा भएको, अक्सिजनको व्यवस्था, चिकित्साजन्य फोहर ब्यवस्थापनको प्रणाली भएको हुनुपर्ने ।	....	उक्त ब्यवस्था ऐनमा राख्न उपयुक्त नभई दफा २२ को उपदफा (१) ले नगर कार्यपालिकाले नियमावली कार्यविधी वनाई लागुगर्ने अधिकार प्रत्यायोजन गरेकोले

क.सं.	दफा	हालको व्यवस्था	संशोधन हुनुपर्ने व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्ने कारण
५	दफा ३४ हटाइएको	**३४. सरसफाइ तथा फोहोर मैला व्यवस्थापन** : (१) नगरपालिका स्वास्थ्य तथा सरसफाई शाखाले ब्यक्तिगत, घरेलु तथा सामुदायिक सरसफाईका मापदण्ड तयार गरी प्रत्येक आर्थिक वर्षको पहिलो महिना भित्र कार्यपालिका वैठकबाट अनुमोदन गराउनु पर्नेछ । (२) यसरी अनुमोदन भएको मापदण्डलाई वडा कार्यालय र स्वास्थ्य संस्थाले पुरुष अभियानकर्ता र महिला स्वयंसेविकाहरू परिचालन गरि सवै घरपरिवारसम्म वितरणगर्नेछन् । (३) घर निमार्ण गर्दा शौचालयको फोहर व्यवस्थापन गर्ने विधि र घरेलु फोहर बिसर्जन गर्ने स्थानको अनिवार्य ब्यवस्था भएको हुनुपर्नेछ ।	....	फोहोर मैला व्यवस्थापन छुट्टै ऐन निर्माण गर्न आवाश्यक भएकोले ।

क्र.सं.	दफा	हालको व्यवस्था	संशोधन हुनुपर्ने व्यवस्था	संशोधन गर्नुपर्ने कारण
		(४) एक परिवारको शौचालय, ढल र फोहरमैला ब्यवस्थित नभएको कारण अर्को परिवारमा हानी नोक्सानी पर्न गएमा सो को क्षतिपूर्ति हानी पुर्‍याउने परिवारले तिर्नुपर्ने छ । (५) स्वास्थ्य जन्य फोहरमैला संकलन, पुनः प्रयोग, प्रशोधन, विसर्जन र नियमनका लागि नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड बमोजिम हुनेछ । (६) प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थाले तोकेको मापदण्ड बमोजिम जोखिमरहित र जोखिमयुक्त फोहरहरूलाई छुट्‌याई व्यवस्थापन गर्ने कर्तव्य हुनेछ । (७) प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थामा स्वास्थ्य संस्थाले सेवा प्रदायकलाई स्वच्छः खानेपानी उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईनेछ ।		

आज्ञाले
जसी प्रसाद चौलागाई
नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत